

Riksdagen
Uppteckningar
vid EU-nämndens sammanträden
2022/23:37

Fredagen den 21 april

§ 1 Utrikesfrågor

Utrikesminister Tobias Billström

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikesfrågor
den 20 mars 2023**

**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikesfrågor den 24 april 2023**

Anf. 1 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi förklarar EU-nämndens sammanträde öppnat och hälsar utrikesminister Tobias Billström med medarbetare välkomna.

Vi börjar enligt dagordningen med en återrapport.

Anf. 2 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Ordförande! Det är trevligt att vara här.

EU-nämnden har mottagit skriftlig återrapport från rådets möte den 20 mars. Jag har inget att tillägga.

Anf. 3 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för återrapporten och går vidare till information och samråd inför möte i rådet den 24 april.

Anf. 4 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Ordförande! Rådets nästa möte hålls den 24 april i Luxemburg. Dagordningen omfattar aktuella frågor och två diskussionspunkter: Rysslands aggression mot Ukraina samt genomförandet av EU:s handlingsplan för de geopolitiska följderna av Rysslands aggression mot Ukraina i tredjeland.

Låt mig inledningsvis inleda med att likt tidigare påminna om att Sverige under EU-ordförandeskapet förväntas agera till stöd för den höga representanten och bidra till sammanhållning och samordning. Detta påverkar vårt handlingsutrymme, särskilt i frågor där vi behöver bidra till att samla medlemsstatskretsen.

Anf. 5 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag tänker att du kan fortsätta med dagordningspunkten Aktuella frågor, som väl som vanligt är en gissning om vad som kan lyftas upp under den punkten, och hur regeringen har tänkt hantera det.

Anf. 6 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Ordförande! Den höga representanten väntas som vanligt ta upp olika ämnen under Aktuella frågor. Även om ståndpunkter om dessa frågor inte ska förankras i riksdagen vill jag säga några ord om vad vi tror kan komma upp.

Vi har fått information om att den senaste händelseutvecklingen i Sudan kommer att lyftas upp. Trots intensiva medlingsförsök utbröt i lördags morse häftiga strider i Khartoum mellan Sudans försvarsmakt SAF och den paramilitära styrkan RSF. Förutom i Khartoum har det enligt uppgifter pågått strider mellan RSF och SAF i bland annat Meroe i norra delstaten, i El Fasher och Nyala i Darfur, i El Obeid i norra Kordofan och i Port Sudan på Rödahavskusten.

Säkerhetsläget förefaller försämrats snabbt med allt fler rapporter om övergrepp mot civila, inklusive diplomater, FN-personal och annan internationell personal. Läget är så allvarligt att det i nuläget inte är säkert att röra sig ute. Öppna strider innebär alltid stora risker för civila.

Det krävs nu fortsatta intensiva inhemska, regionala och internationella diplomatiska ansträngningar för att få slut på striderna och undvika spridning. Mycket tyder dock på att de två militära ledarna i dagsläget inte är beredda att inleda samtal. Fortsatta sammandrabbningar skulle få oöverblickbara konsekvenser för Sudan men också ha negativ inverkan på den regionala stabiliteten.

EU har uppmanat parterna att upphöra med stridigheterna och återgå till en fredlig transitionsprocess mot ett representativt och hållbart civilt styre. Sverige har sedan revolutionen 2018–2019 haft en aktiv roll till stöd för de demokratiska krafterna i Sudan. Vi fortsätter att följa utvecklingen i nära samarbete med EU, AU och FN och stöder de intensiva diplomatiska försöken att upprätta ett eldupphör.

UD och ambassaden arbetar intensivt för att så snart säkerhetsläget tillåter möjliggöra evakuering av utsänd ambassadpersonal med anhöriga samt bistå svenskar på plats att lämna landet om de så önskar. Detta arbete innebär kontakt och samordning med andra länder och internationella organisationer.

Vi fördömer alla attacker på diplomater och personal från internationella organisationer. Attacker mot ambassader och diplomater utgör ett allvarligt brott mot Wienkonventionen. Sudanesiska myndigheter bär ett ansvar för att skydda de diplomatiska beskickningarna och diplomatisk personal.

Sverige har varit pådrivande för att Iran ska hållas högt på EU:s dagordning. Iran väntas nu tas upp på FAC för sjunde månaden i rad i samband med att ett nytt sanktionspaket antas under MR-sanktionsregimen. Sverige har aktivt stöttat detta arbete och välkomnar att EU för sjunde månaden i rad antar nya listningar. Paketet inkluderar flera aktörer inom det islamiska revolutionsgardet, IRGC.

Vi fortsätter löpande att inom EU se över vilka hävstänger som finns för att upprätthålla starkast möjliga tryck på Iran. Detta inkluderar skärpta sanktioner, inklusive ytterligare åtgärder mot revolutionsgardet.

Regeringens uppfattning har hela tiden varit att Sverige ska verka för kraftfullast möjliga linje mot den iranska regimens förtryck inom ramen för EU-enighet. För att uppnå denna målsättning avser vi att använda de verktyg som har bäst förutsättningar att få avsedd effekt. Vi utesluter i

detta ingen framtida åtgärd. Det inkluderar att Sverige när det är möjligt ska verka för att skapa enighet inom EU för att lista det islamiska revolutionsgardet som terroristorganisation under sanktionsregimen för terrorism.

I nuläget är dock de juridiska förutsättningarna för att EU ska lista IRGC under EU:s terrorismsanktioner inte uppfyllda, och det saknas enighet inom EU, vilket också krävs enligt rättsakten. Det är därför viktigt att sanktioner också är en del av en bredare strategi. Vi behöver kontinuerligt förhålla oss till händelseutvecklingen och hitta verkningsfulla sätt att påverka situationen i ett kortare såväl som längre perspektiv. Utrikestjänsten, EEAS, har därför pekat på behovet av en bredare strategisk diskussion om Iran på ambassadörsnivå i Bryssel med utgångspunkt i de rådsslutsatser som antogs i december. Det är en ansats som vi stöder.

Vi har även fått information om att HRVP har för avsikt att lyfta upp utvecklingen i Moldavien. Landet utsätts löpande för ryska destabiliseringsförsök i form av cyberattacker, desinformation, energiutpressning och aktivt stöd till inrikespolitiska krafter som försöker skapa social oro och avsätta regeringen.

Moldavien hanterar dessa hybridattacker väl. Men Rysslands agerande ger ytterligare anledning att fortsätta stödja landets motståndskraft. Som ett led i detta väntas det vid FAC beslut om att etablera en ny civil krishanteringsinsats för Moldavien. Insatsen kommer att fokusera på att öka motståndskraften mot hybridhot samt stärka inrikesministeriets krishantering. En insatscell kommer också att inrättas för att ge operativt stöd.

Det pågår även diskussioner i EU om att upprätta en ny sanktionsregim för Moldavien riktad mot individer och enheter som ansvarar för, stöder eller deltar i genomförandet av handlingar som undergräver eller hotar demokratin, rättsstatens principer, stabiliteten och säkerheten i Moldavien. Sverige stöder detta initiativ.

Slutligen erfar vi att HRVP avser att nämna Kina. Det är viktigt att EU har en väl kalibrerad ansats till Kina. Samtidigt som vi bör vara realistiska när det gäller vår möjlighet att påverka Kinas långsiktiga Rysslandspolitik bör vi fortsätta vara tydliga med att ökat kinesiskt stöd till Rysslands aggression vore oacceptabelt och skulle få konsekvenser för relationen till EU.

Vi bör givetvis också fortsätta vår nära transatlantiska samordning för att stödja Ukraina och värna våra gemensamma värderingar och global säkerhet.

Anf. 7 LINNÉA WICKMAN (S):

Tack, utrikesministern, för informationen!

Jag vill uttrycka vårt stöd för det arbete som UD nu gör vad gäller den utsända svenska personalen i Sudan och för fortsatta ansträngningar inom EU för att försöka få slut på våldsamheterna och striderna.

När det gäller Iran blir situationen inte bättre. Bara den senaste tiden har vi kunnat läsa att man satt upp kameror för att lättare kunna upptäcka om kvinnor inte bär hijab till exempel och för att på olika sätt försöka stoppa kvinnor från att resa i tunnelbanan eller röra sig fritt utan slöja. Det är egentligen bara ett exempel på att förtrycket hårdnar.

2022/23:37
21 april

Det är viktigt att omvärldens tryck fortsätter. Det är bra att det kommer ytterligare ett sanktionspaket när det gäller just MR-kränkningar i Iran. Men jag uppfattar inte att det är tillfredsställande. Visst kommer frågan om Iran upp på FAC nu, men det är under dagordningspunkten Aktuella frågor. Vilka ansträngningar har Sverige gjort för att det ska vara en diskussionspunkt? Det har vi talat om här i EU-nämnden många gånger.

När det gäller IRGC och terrorlistning undrar jag vad Sverige gör för att försöka samla ett starkt stöd i EU för en terrorlistning och för att man ska kunna komma framåt utifrån de juridiska förutsättningarna? Statsrådet uttryckte att det ser svårt ut. Jag konstaterar att det finns jurister som säger olika saker. Det är kanske inte ovanligt. Men jag vill ändå fråga vad Sverige nu gör för att försöka komma framåt i frågan, utifrån det som är rättsligt möjligt. Det tycks nämligen som att man gömmer sig lite bakom EU-ordförandeskapet.

Anf. 8 MALIN BJÖRK (C):

Ordförande! Tack, utrikesministern, för dragningen!

Jag tycker liksom Socialdemokraterna att det är positivt att man vidtar ytterligare åtgärder i Iranfrågan. Men återigen vill vi framhålla att det är olyckligt att det inte är en egen punkt på dagordningen. Det har vi påpekat tidigare, och jag vill göra det igen. Det är inte tillräckligt att Iran lyfts upp under dagordningspunkten Aktuella frågor. Det bör, liksom det varit en gång tidigare, lyftas upp som en egen punkt med anledning av den vikt frågan har.

Jag är också inne på terrorklassningen av IRGC och vad Sverige gör rent aktivt inom rådet för att driva den frågan framåt ytterligare. Utrikesministern nämnde just att de juridiska förutsättningarna inte är uppfyllda. Jag vill gärna höra lite mer om hur utrikesministern ser på det. Vilken bedömning gör Sverige? Jag har också hört att det finns olika juridiska bedömningar. Oavsett om det krävs enighet undrar jag hur aktivt Sverige är i sin roll i denna fråga.

Anf. 9 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Tack, utrikesministern, för den redogörelse vi har fått!

De föregående frågeställarna har sagt ungefär det jag hade tänkt säga. Jag vill bara lägga till hur viktigt det är att omvärlden inte tystnar när det gäller Iran. Mycket av upproret i Iran har tryckts ned, och vi får inte längre samma rapporter. Då blir det lätt att vi tystnar.

Även om det har sagts tidigare vill jag trycka på hur viktigt det är att det är en egen dagordningspunkt. Det är inte tillfredsställande – det vet jag att ministern inte heller tycker – att man får gissa vad den höga representanten tänker ta upp under dagordningspunkten Aktuella frågor.

Nu har utrikesministern gått igenom vad departementet tror kommer att komma upp. Men det har också kommit signaler om att Israel–Palestina-frågan kommer att komma upp under Aktuella frågor. Den frågan nämndes inte. Är det ett förfluet rykte som inte har någon sanning, eller kan frågan komma upp?

Anf. 10 MARKUS WIECHEL (SD):

Fru ordförande! Jag tackar statsrådet för dragningen.

Även jag kan konstatera att flera av de frågor jag hade tänkt att ställa redan har ställts. Jag tycker att de är bra, och jag tycker att det är bra att utrikesministern agerar i fråga om Sudan.

När det kommer till Iran, som är huvuddraget i det jag tänkte säga, kan jag konstatera att vi är av uppfattningen att inte vare sig Sverige eller EU har gjort tillräckligt för det iranska folket. Vi tycker att det är viktigt att fortsätta sätta maximalt tryck på den iranska regimen.

Regeringen har som uttalad ambition att utöva maximalt tryck mot IRGC. Det är naturligtvis positivt, men frågan är hur det rimmar när man ändå säger sig stå bakom att återuppliva JCPOA, som Iran inte fullföljer.

Anf. 11 MAGNUS BERNTSSON (KD):

Ordförande! Jag börjar med att tacka utrikesministern för dragningen.

Det är många saker som händer i världen samtidigt som skapar mycket oro. Jag uppskattar vad som har berättats om hur UD arbetar med situationen i Sudan. Vi hoppas att det går att få en lugnare situation så snart som möjligt och att svensk personal och anhöriga är så säkra som möjligt under den här tiden.

Jag uppskattar att utrikesministern var tydlig med att Sverige verkar för att IRGC ska listas i terrorklassningsregimen. Men under tiden fram tills det går ska man göra allt man kan med de andra möjligheterna som finns med det sjunde sanktionspaketet för att utöva påtryckningar. Det är viktigt att vi fortsätter med påtryckningarna och inte glömmer de människor som kämpar för liv och möjlighet att kunna leva i Iran.

Jag har en kunskapsfråga som gäller den civila insatsen som ska göras i Moldavien, vilken är mycket viktig. De behöver allt vårt stöd, och Sverige har haft en särskild roll vad gäller Moldavien. Jag uppskattar att vi fortsätter att hålla en nära dialog. Jag skulle vilja höra om det jobb som Stratcom gör i fråga om desinformation från rysk sida. Är detta en del av arbetet som den civila insatsen kommer att göra för att även hjälpa den moldaviska sidan med att förklara vad som är desinformation och vad som är riktig information?

Anf. 12 REBECKA LE MOINE (MP):

Fru ordförande! Jag instämmer med föregående talare, och jag valde att begära ordet på grund av frågans vikt. Jag vill understryka vikten av att frågan kommer upp som en egen punkt på dagordningen. Jag är förstås nyfiken på att veta vad regeringen vidtar för åtgärder för att trycka på i frågan.

Anf. 13 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Ordförande! Jag tackar alla ledamöterna för frågorna.

Först och främst ska jag tacka för stödet för regeringens hantering av Sudanfrågan så här långt. Det är viktigt och angeläget att vi lämnar stöd till den diplomatiska personalen. Det känns skönt att ledamöterna stöder ansträngningarna och ambitionen.

Vad gäller de frågor som har ställts om Iran är det fortfarande en allvarlig situation där, även om protesterna förefaller att ha mattats av något. Det finns fortfarande en stor oro över det iranska rättsväsendets roll och

agerande i repressionen. Många demonstranter sitter fängslade och inväntar rättegång eller dom. Det internationella trycket på Iran behöver därför upprätthållas. Genom väl kalibrerade åtgärder kan vi påverka Irans beteende.

Detta för oss till frågan om det svenska EU-ordförandeskapet, där Sverige verkar för en stark, sammanhållen och kraftfull EU-linje avseende Iran. FAC tar upp Iran för sjunde gången i rad, och Sverige har varit pådrivande för att det ska vara så.

EU har kontinuerligt skärpt sanktionerna mot Iran. Nya listningar har beslutats sex månader i rad, och ett sjunde paket med ytterligare listningar förväntas antas i slutet av april.

Inom EU ser vi kontinuerligt över vilka verktyg som är mest effektiva i att upprätthålla trycket på Iran, inklusive ytterligare sanktioner i syfte att påverka situationen till det bättre.

Samtidigt måste också sanktioner vara en del av en bredare strategi. Utöver fortsatta diskussioner om hur vi kan stötta det iranska folkets krav på mänskliga rättigheter finns det en rad andra viktiga frågor att diskutera. Hur kan EU påverka Irans militära samarbete med Ryssland? Hur ska EU förhålla sig till Irans kärntekniska aktiviteter – som jag strax kommer tillbaka till – och den regionala utvecklingen? Hur värnas frihetsberövade EU-medborgares intressen?

Vår förhoppning är därför att en bredare diskussion om ett ramverk för EU:s Iranhantering, med utgångspunkt i de rådsslutsatser som antogs i december, kan komma till stånd i Bryssel med början på ambassadörsnivå.

Vad gäller vår egen ståndpunkt som medlemsland i EU har regeringens uppfattning hela tiden varit att Sverige ska verka för att ha en kraftfullast möjliga linje mot den iranska regimens förtryck inom ramen för EU-enighet. För att uppnå målsättningen avser vi att använda de verktyg som har bäst förutsättningar. Det innebär, och inkluderar, att Sverige, när så är möjligt, ska verka för att skapa enighet inom EU för att lista det islamiska revolutionsgardet, IRGC, som terroristorganisation under sanktionsregimen för terrorism.

Precis som har påpekats av ledamöterna har detta varit föremål för juridiska bedömningar, >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< bekräftar i stort den bild vi tidigare har förmedlat här i nämnden. En listning under EU:s terrorismsanktioner behöver uppfylla rättsaktens kriterier och underbyggas av ett beslut från en rättslig eller likvärdig behörig nationell myndighet om förundersökning, åtal eller dom för terroristdåd eller försök till detta. Ett sådant beslut måste också uppfylla grundläggande krav på rätten till försvar och rättssäkerhet. Rådet måste också verifiera att händelserna som ligger till grund för listningen inte inträffat alltför långt tillbaka i tiden. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Med detta sagt: Vi håller frågan på dagordningen, och vi tänker fortsätta att arbeta aktivt för att se till att inom ramen för den EU-enighet som kan uppnås göra vad vi kan när det gäller terrorismlistning av IRGC.

Sedan har det ställts frågor från ett antal ledamöter om varför Iran återfinns under Aktuella frågor och inte är en diskussionspunkt. Det är den höga representanten som sätter dagordningen för FAC. Man får erkänna att det är en grannliga uppgift. Trycket i form av akuta kriser, världshän-

delser och strategiska prioriteringar är alltid högt. Det är självklart. Så är det, vilket också diskussionen i nämnden i dag tydligt visar.

Rysslands aggression mot Ukraina står av naturliga skäl överst på dagordningen. Jag tror att vi alla är överens om att det är så det bör vara. Därutöver finns det vid varje FAC normalt utrymme för en eller två ytterligare diskussionspunkter. Inför varje FAC finns alltid ett antal förslag från medlemsstaterna om frågor att diskutera. Det är som sagt ingen enkel uppgift för den höga representanten att sälla bland dessa eftersom det är många frågor som förtjänar att diskuteras. På senare tid har Belarus nämnts. Georgien, Moldavien och frågor av intresse för globala syd har nämnts som prioriterade frågor av ledamöter i utrikesutskottet och EU-nämnden. Särskilt under ordförandeskapet är det vår uppgift att stötta den höga representanten.

Jag uppfattade också att det fanns ytterligare ett par frågor. Apropå Ilona Szatmári Waldaus fråga ska jag säga att vi inte har någon information att det skulle ha kommit en propå om att Israel och Palestina ska diskuteras som en aktuell fråga under FAC.

När det gäller JCPOA har Europa ett säkerhetspolitiskt intresse av att avvärja en kärnvapenkapprustning i Mellanöstern. Hittills har JCPOA varit ett centralt verktyg för att säkerställa detta. Sverige och EU anser fortfarande att en förhandlingslösning är det bästa och långsiktigt mest hållbara sättet att lösa frågan. Även om förhandlingsutrymmet just nu måste bedömas vara litet har ingen part i processen uttryckligen sagt att det skulle vara över.

Det är också svårt att se vad som är ett realistiskt genomförbart alternativ till JCPOA. Samtidigt måste konstateras att den pågående allvarliga utvecklingen i Iran, liksom omvärldens nödvändiga reaktion på denna, tyvärr försvårar klimatet för fortsatta samtal om JCPOA.

Sedan ställde Magnus Berntsson en fråga om huruvida Stratcom är en del av den civila insatsen. Stratcom tittar på Moldavien, vilket är en del av deras uppgifter. Men insatsen har ingen annan uppgift än att fokusera på motståndskraften mot hybridhot eller inrikesministeriets krishantering. I detta ingår liknande element. Vi får helt enkelt se vad utvecklingen kommer att föra med sig på området.

Det här, ordförande, sammanfattar samtliga frågor.

Anf. 14 LINNÉA WICKMAN (S):

Jag tänker på den fråga som ledamoten från Vänsterpartiet hade om Israel och Palestina. Jag tror att det man far efter här är att Belgiens utrikesminister har uttryckt att Belgien på FAC kommer att lyfta upp situationen i Israel och Palestina utifrån perspektivet att EU kan ha en viktig roll som Israels största handelspartner att försöka säkerställa en fredlig utveckling och ta en aktiv roll i den situation vi ser just nu. Vidare handlar det om att säkerställa att det inte handlas med varor på ockuperad mark, som ju bryter mot internationell rätt.

Jag tror att det är detta som frågan handlar om. Det är såklart intressant att höra hur Sverige och statsrådet ser på frågan. Kommer den att tas upp?

Frågan om IRGC och Iran kommer att fortsätta att vara under ett högt tryck från Sveriges riksdag. Vi kommer att följa frågan, och vi anser att Sverige behöver göra ytterligare ansträngningar för att komma framåt. Det gäller även den rättsliga delen.

Anf. 15 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Jag skrattar lite eftersom det återigen är så att det jag hade tänkt säga redan har sagts.

Jag kan lägga till att jag hoppas att om frågan tas upp att utrikesministern kommer att vara tydlig med att EU måste driva på för att Israel inte ska bryta mot Genèvekonventionen när det gäller ockupationen av Palestina och att man ska använda de olika påtryckningsmedel som finns. Jag hoppas att Sverige som ordförandeland trycker på för att frågan ska komma upp som en punkt – om inte nu så under kommande möten.

Anf. 16 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Ordförande! Tack så mycket för frågorna! Jag ska fatta mig kort och konstatera att frågan om Israel och Palestina inte är någon diskussionspunkt. Medlemsstaterna kan naturligtvis alltid ta upp saker och ting, men regeringens position är väl uttryckt. Jag hade så sent som för ett par veckor sedan en interpellationsdebatt i riksdagen där jag utvecklade mycket tydligt vad som är regeringens linje på det här området, och det är också det som jag i så fall kommer att förmedla. Men frågan är alltså inte uppsatt som någon punkt, och med tanke på hur det ser ut tror jag inte att den kommer att bli det heller.

Anf. 17 VICE ORDFÖRANDE:

Då tackar vi utrikesministern för informationen på den här punkten.

V i går vidare till punkt 4 på dagordningen, som är Rysslands angrepp mot Ukraina. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 18 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Ordförande! Dagordningens första diskussionspunkt är Rysslands aggression mot Ukraina. Ukrainas utrikesminister har inbjudits att delta över videolänk i början av diskussionen. Som vanligt väntas diskussionen bli en bred genomgång av de olika spår som EU arbetar i för att bemöta Rysslands aggression.

FAC äger rum i ett skede där Rysslands vinteroffensiv inte har nått de uppsatta målen. Den ryska kraftsamlingen i Donbass har åsamkats svåra förluster och har inte resulterat i några landvinningar av strategisk betydelse. Ukraina fortsätter att upprätthålla ett imponerande motstånd men betalar ett högt pris i antalet stupade och skadade. Utbildningen av nya ukrainska förband pågår såväl i som utanför Ukraina, och förhoppningarna om en ukrainsk motoffensiv under våren är stora.

Det är samtidigt viktigt att inte ha för stora förväntningar. Oavsett utgången av de kommande månadernas stridigheter behöver EU:s engagemang förbli strategiskt uthålligt. Ryssland har inte indikerat någon förändring i målsättningen att kuva Ukraina, och EU behöver därför fortsätta att stärka de politiska, ekonomiska och militära stöden till Ukraina samt öka trycket mot Ryssland. Det är angeläget att EU utan dröjsmål går vidare med gemensamma inköp av ammunition.

Vi kommer som EU-ordförande att fortsätta att verka för EU-enighet om ytterligare sanktioner. Mer kan göras, bland annat mot Rysslands militärindustriella komplex. Just nu pågår diskussioner om ett elfte sanktionspaket. Paketet fokuserar på att säkerställa ett effektivt genomförande av sanktionerna och motverka kringgående även i tredjeland. Det innehåller

även listningar av personer som varit delaktiga i bortförandet av ukrainska barn samt ytterligare åtgärder mot Belarus.

På det rättsliga området fortsätter ansträngningarna för att utkräva ansvar för de brott som begåtts under Rysslands aggression. Sverige ingår som bekant i den kärngrupp som arbetar för att etablera en särskild tribunal för Rysslands aggressionsbrott. I egenskap av EU-ordförande har vi en särskild roll för att bidra till att EU enigt och tillsammans med övriga internationella partner rör sig framåt i denna fråga.

Intensivt arbete pågår nu för att det nyligen beslutade internationella centret för lagföring av aggressionsbrottet i Haag ska vara operativt i början av sommaren. Internationella brottmålsdomstolen ICC:s arresteringsorder mot Vladimir Putin och den ryska barnombudsmannen Maria Lvova-Belova var ett viktigt steg för ansvarsutkrävandet. Arresteringsordern sänder en stark signal att straffrihet inte är ett alternativ. Europarådets ministerkommitté väntas fatta beslut om att det ska inrättas ett skaderegister. Det arbetet har påbörjats i Haag och är ytterligare ett viktigt steg i arbetet för ansvarsutkrävande.

Låt mig också återkomma till den fråga som ställdes inför förra FAC om det pågår ekocid i Ukraina. Ukraina har som många andra stater ekocid, det vill säga storskalig miljöförstörelse, som brott i sin nationella lagstiftning. Motverkande av ekocid är också en av punkterna i president Zelenskyjs fredsplan. Stora ansträngningar görs i Ukraina för att kartlägga miljöförstöringen till följd av kriget i syfte att utreda ekocidbrottet men också för att hantera och kvantifiera skadorna för att kunna begära skadestånd.

I det bredare humanitära och ekonomiska stödet till Ukraina är behoven fortfarande stora. EU kommer senast i juni att ta ställning till att förlänga upphävandet av importtullar, kvoter och andra handelspolitiska skyddsåtgärder gentemot Ukraina. Ett positivt beslut skulle främja Ukrainas ekonomiska bärkraft.

Likasa kan återuppbyggnadsarbetet inte vänta på att kriget ska ta slut. Sverige står därför värd för en återuppbyggnadskonferens den 8 juni i Stockholm. Fokus ligger på näringslivets medverkan i återuppbyggnaden. Experter från EU:s medlemsländer och institutionerna väntas delta.

Ukraina har valt en framtid i EU. Det ligger såväl i vårt moraliska som i vårt säkerhetspolitiska intresse att bistå dem i den strävan. Ukraina väntas få återkoppling från kommissionen på sina reformframsteg under våren. EU-närmandet är det viktigaste verktyget för att uppmuntra Ukraina att fortsätta att genomföra nödvändiga men ofta svåra reformer. EU behöver kvittera Ukrainas imponerande reformansträngningar som sker under exceptionella omständigheter samtidigt som utvidgningsprocessens integritet värnas.

Anf. 19 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag börjar med en egen fråga.

Återigen, som vi sagt många gånger, allt stöd på alla sätt som går till Ukraina och för att se till att Ryssland förlorar kriget! Jag också att det är bra med informationen om att Sverige ska stå värd för en återuppbyggnadskonferens i Stockholm i juni. Sverige deltog vid det första tillfället som en sådan anordnades i Lugano i juli förra året, tror jag att det var. Vi var då ett av få länder som hade med oss ett litet finansiellt

symboliskt bidrag för att visa vårt stöd för återuppbyggnaden redan från start, så detta tycker jag känns väldigt bra.

Jag har en fråga som även aktualiserades i veckan i riksdagen, och det handlar om sanktioner mot Ryssland. Det har varit uppe vid många olika tillfällen, men vad jag vet har regeringen inte vid något tillfälle lyft hur man arbetar med att se till att vi får ett stopp för gasimporten från Ryssland. Det ligger ju ett enigt och tydligt tillkännagivande från riksdagen till regeringen sedan ett år tillbaka om att man ska driva en EU-linje om att hitta ett samförstånd bland EU-länderna för att se till att EU inte importerar rysk gas. Detta är ju ett sätt för Ryssland att finansiera kriget.

Inte heller i dag lyfter utrikesministern detta i en annars mycket fullständig information om den här diskussionspunkten, så därför vill jag ställa frågan: Hur och på vilket sätt driver Sverige denna frågan och hedrar tillkännagivandet?

Anf. 20 MALIN BJÖRK (C):

Ordförande! Jag tackar utrikesministern för redogörelsen så här långt.

Liksom Matilda Ernkrans vill jag verkligen betona hur viktigt och positivt det är att Sverige under ordförandeskapet lyckas bibehålla den här enigheten gällande trycket mot Ryssland och det stöd till Ukraina som är helt nödvändigt.

Det nämndes här om de diskussioner som pågår om det elfte sanktionspaketet, och utrikesministern betonade att det ska vara effektiva åtgärder som också ska motverka kringgående, och jag har ett par konkreta frågor kring detta. Är det några särskilda åtgärder som utrikesministern vill lyfta som regeringen driver på för att få med i det här elfte sanktionspaketet?

Jag undrar också hur man ställer sig till att lägga sanktioner på rysk kärnkraft och ryskt kärnbränsle, som exempelvis Tyskland driver på för och som jag har förstått att andra länder är emot.

Kan utrikesministern kan säga någonting mer konkret hur vi som ordförandeland driver på för att komma åt de ryska företag som undviker sanktioner genom att etablera sig i tredjeland?

Anf. 21 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Tack för redogörelsen, utrikesministern!

Jag vill också instämma i de frågor som har kommit gällande sanktioner, för det är fortfarande väldigt mycket som importeras till Europa från Ryssland.

Ju längre det här kriget pågår desto mer troligt känns det som att vi med våra sanktioner och pressen på Ryssland ändå inte kan förmå Ryssland att lämna Ukraina. Då är frågan: Vad händer i nästa steg? Vi kan tänka oss att det blir en fredsförhandling, och i en sådan fredsförhandling är det otroligt viktigt att det är Ukraina som är vinnaren och inte Ryssland. Ukraina ska inte behöva avstå några landområden eller liknande, utan det är Ukraina som vi alla vill ska vinna det här kriget på olika sätt.

På vilket sätt kommer Sverige och EU att stödja Ukraina i sådana eventuella fredsförhandlingar?

Anf. 22 REBECKA LE MOINE (MP):

Ordförande! Tack för dragningen!

Jag vill också instämma i att det är otroligt viktigt att få stopp på importen av gas. Det har tidigare talare redan lyft upp.

Jag vill också säga att jag är väldigt tacksam över att ni har återkopplat i frågan om ekocid. Det är jättebra att Ukraina har en så kallad nationell lagstiftning kring detta, men det som skulle behövas är att ekocid listas i Romstadgarna för att också få den hjälp och kraft som ICC kan ge.

I går röstade sista utskottet i EU om att förslaget om ekocid ska in i EU-rätten, och detta kommer att behöva diskuteras och förankras i medlemsländerna. Jag är därför nyfiken på hur regeringen ställer sig i frågan om att få in ekocid i EU-rätten och också frågan om att få in ekocid som ett av de brott som listas i Romstadgarna.

Anf. 23 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Ordförande! Tack så mycket för frågorna!

Jag ska börja med att ta upp frågan om importen av rysk fossilgas till EU. Det är viktigt att slå fast att den importen har minskat dramatiskt under det senaste året, men det är självklart bekymmersamt att ytterligare leverans av rysk LNG, som det heter, fortsätter.

Emellertid omfattar nuvarande sanktioner inte rysk naturgas. Regeringen tycker att det vore bra om beroendet av rysk gas minskar, och från svensk sida skulle vi också ställa oss bakom förslag som innebär sanktioner mot rysk gas. För närvarande saknas dock tyvärr tillräckligt stöd inom EU för att införa sådana sanktioner. Regeringen arbetar för att skärpa befintliga sanktioner men också för att anta nya åtgärder i syfte att minska beroendet av rysk gas.

När det gäller frågan från Malin Björk tackar jag för den tydligt uttalade åsikten att det är viktigt med enighet. Jag tror att det är betydelsefullt att förstå detta i det här sammanhanget.

Vi arbetar naturligtvis även med de övriga frågorna som togs upp här på samma sätt. Till exempel när det gäller frågan om ytterligare sanktioner mot Ryssland är Sverige drivande för att stärka EU:s sanktioner mot Ryssland. EU har hittills infört tio sanktionspaket mot Ryssland, och vi har varit medverkande och pådrivande i samtliga tio.

Det senaste sanktionspaketet som antogs i samband med årsdagen av Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina innebär bland annat en utökning av exportförbudet på teknik- och industrivaror, som betalar för den ryska ekonomin och krigsförmågan. EU i samarbete med partnerländer arbetar också kontinuerligt för att utforska hur ytterligare sanktionsåtgärder kan utformas. Arbeta pågår också för att säkerställa att sanktionerna efterlevs och för att motverka kringgående.

Hur blir det då med arbetet med ytterligare sanktioner mot Ryssland, som flera frågeställare har varit inne på? Ja, arbetet med det elfte sanktionspaketet pågår. Som ordförande är det självklart Sveriges roll att arbeta för att skärpa sanktionerna mot Ryssland och verka för enighet bland EU:s medlemsstater.

Paketet fokuserar på att säkerställa ett effektivt genomförande av sanktionerna och motverka kringgående även i tredjeland. Det innehåller också listningar av personer som har varit delaktiga i bortförandet av ukrainska barn och ytterligare åtgärder mot Belarus.

Ilona Szatmári Waldau ställde en fråga om sanktionerna som jag delvis har bemött. Jag vill understryka att sanktionerna alltså gör skillnad. Vi har satt mer än en käpp i Rysslands militärindustriella hjul tack vare att vi har varit tydliga och ambitiösa när det gäller sanktionspaketet. Men självfallet går det alltid att göra mer.

Däremot vill jag, när det gäller frågan om fredsplaner och eventuellt fredsarbete, vara tydlig med två saker. Det första är att Ryssland när som helst kan välja att avsluta sin aggression mot Ukraina och därmed också avsluta kriget. Det sker genom att man drar sig tillbaka från ukrainskt territorium. Det är dock upp till Ukraina, och endast Ukraina, att själv bestämma när och om eventuella fredsförhandlingar sker.

Sveriges och EU:s uppgift är att ge Ukraina bästa möjliga utgångsläge för den händelse förhandlingar faktiskt inleds. Vårt politiska, ekonomiska och militära stöd är orubbligt på denna punkt. Sverige och EU står också bakom den ukrainska regeringens tiopunktsplan för en rättvis fred, med Ukrainas suveränitet och territoriella integritet som centrala pelare.

Rebecka Le Moines fråga om ekocid ska jag också svara på, men jag ber att få återkomma i den frågan. Något säger mig inte bara att det finns en mängd andra departement inom Regeringskansliet som är involverade i detta arbete utan också att frågan om Romstadgan torde föranleda ett antal rätt omfattande frågor om eventuella konsekvenser för annan lagstiftning, och dem är jag helt enkelt inte i stånd att besvara under sammanträdet här i dag.

Jag ska dock säga att jag inom kort kommer att träffa Ukrainas riksåklagare Kostin, och då kan jag också informera mig om hur man från ukrainsk sida ser på dessa frågor.

Det ställdes också en fråga om kärnkraften – jag tror att det var av Malin Björk. Den ska jag också besvara. Det finns, vilket ju inte är okänt, EU-länder som har betydande intressen i denna fråga. Därför är det svårt, ungefär lika svårt som när det gäller frågan om gas, att skapa enighet i denna fråga. Sanktioner kräver som bekant enhällighet enligt de konstruktioner och mekanismer för utformning av rättsakter som vi har. Men diskussionen finns med i det pågående arbetet med utformning av sanktionerna.

Anf. 24 MALIN BJÖRK (C):

Ordförande! Tack, utrikesministern, för svaret! Jag bara följer upp utrikesministerns senaste svar på frågan om sanktioner mot rysk kärnkraft och ryskt kärnbränsle. Jag förstår att det krävs enighet, men jag undrar om utrikesministern vill svara på vilken Sveriges linje är i den frågan.

Anf. 25 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag vet inte riktigt hur jag ska formulera frågan, men det som utrikesministern säger när det gäller den ryska gasimporten känns som ett väldigt passivt svar – jo, vi kan ställa upp på detta om det finns fler EU-länder som tycker det. Jag uppfattar dock att det eniga tillkännagivandet från Sveriges riksdag handlade om att försöka använda alla medel för att driva fram detta och samla fler EU-länder för att göra allt man kan för att få stopp på importen av rysk gas. Det känns väldigt passivt.

Jag hade önskat mer aktivitet från regeringens sida, inte minst kanske när man själv är ordförande. När har man ett bättre tillfälle att påverka

dagordningen? Det är som sagt fler ministrar än utrikesministern som är inblandade i denna fråga, men den är väldigt långt från dagordningen.

Kan utrikesministern på något sätt förtydliga att detta faktiskt är något man driver i EU-samarbetet? Eller rör det sig mer om ett passivt konstaterande, som det vi hört nu?

Anf. 26 JOHN WIDEGREN (M):

Ordförande! Jag vill bara göra ett medskick i frågan om gasen. Det är klart att vi ska minimera behovet av rysk gas och så vidare, men det behöver ske med balans och med en tanke om att inte äventyra europeisk produktion av gödselmedel, som fortfarande är beroende av rysk gas, oavsett om vi vill det eller inte. I ett läge där vi inte får äventyra livsmedelsproduktionen i Europa ska vi inte äventyra möjligheten att producera gödselmedel i Europa. Det behöver alltså ske i samklang med detta och med balans, samtidigt som vi såklart ska försöka minska importen av rysk gas.

Anf. 27 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Tack, utrikesministern, för svaret! Jag konstaterar att vi alla vill att Ryssland ska lämna Ukraina. Utrikesministern uttryckte det som att de sanktioner vi har infört nu har satt en käpp i hjulet för Rysslands krigsmaskineri. Jag tycker att det vore lämpligt att Sverige och EU slutar importera varor från Ryssland och på så sätt sätter käppar i alla hjul så att Ryssland lämnar Ukraina.

Genom att fortsätta handla med Ryssland, oavsett om det handlar om gödsel, gas eller vad det nu är, bidrar vi till att kriget dras ut genom att vi bidrar till Rysslands krigsmaskineri. Jag instämmer verkligen i det som sägs om att vi måste stoppa import av gas och liknande, för vi kan inte fortsätta stödja Ryssland och göra kriget mer utdraget. Det är dags att sätta en käpp i varje hjul.

Anf. 28 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Ordförande! Det gläder mig att onelinern vann gehör i EU-nämnden.

Vi måste, tror jag, som svar på alla de frågeställningar som har rests här runt EU-nämndens bord i dag, först och främst slå fast vad syftet med sanktionerna är. Det är att Ryssland ska upphöra med sin aggression till följd av kännbara konsekvenser för landets ekonomi och minskad förmåga att fortsätta kriget.

Ryssland lider, som vi alla kan se, stora militära förluster. Man är pressad av Ukrainas framgångar och har en alltmer försvagad och isolerad ekonomi. Bnp sjunker, rubelkursen är föremål för valutakontrollerande åtgärder och tillverkningsindustrin lider brist på västerländska komponenter, vilket också naturligtvis påverkar det militärindustriella komplexet. I stället för den förväntade tillväxten på 6 till 7 procent föll Rysslands bnp med 2 till 3 procent under 2022. Detta visar tydligt på sanktionernas effekt.

Att Ryssland har begränsad tillgång till avancerad teknologi till följd av sanktionerna har även försvagat landets förmåga att tillverka krigsmateriel. Detta visar att EU:s politik fungerar och att tiden inte är på Rysslands sida.

Vi har naturligtvis, för att komma tillbaka till frågan om gasen, en framåtlutad position. Som jag sa tidigare skulle vi också kunna ställa oss bakom förslag som innebär sanktioner mot rysk gas. Men vi kan konstatera att det för närvarande tyvärr inte finns tillräckligt stöd inom EU för att införa sådana sanktioner. Så är det, och jag tycker att det är viktigt att för EU-nämnden presentera verkligheten som den är så att vi har en insikt om att regeringens politik när det gäller att skärpa befintliga sanktioner, men också anta nya åtgärder i syfte att minska beroendet av rysk gas, är tydlig och klar.

Anf. 29 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag tänker ändå, vilket kanske är en effekt av hur ståndpunkter har sett ut, hur diskussionen gick i riksdagen under tisdagens aktuella debatt och också hur man väljer att formulera sig här, att det kan vara bra, åtminstone för Socialdemokraternas räkning – vi får se vad andra tycker – att anmäla en avvikande ståndpunkt till förmån för det eniga tillkännagivande som riksdagen lämnade för nästan ett år sedan, den 12 maj, och som jag tror skrevs under av Carl-Oskar Bohlin, numera ministerkollega till statsrådet. Vi vill nog ändå markera detta här, så Socialdemokraterna anmäler en sådan avvikande ståndpunkt till förmån för det eniga tillkännagivande som riksdagen lämnade för ett år sedan; vi tycker att det ska vägleda även fortsättningsvis.

Därmed kan vi konstatera att det ändå finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, med en avvikande ståndpunkt anmäld av Socialdemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Genomförandet av handlingsplanen för de geopolitiska konsekvenserna av Rysslands anfallskrig mot Ukraina: samarbete med tredjeländer. Det är också en diskussionspunkt.

Anf. 30 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Ordförande! Dagordningens andra diskussionspunkt rör EU:s handlingsplan för de geopolitiska följderna av Rysslands aggression mot Ukraina i tredjeländ. EU måste arbeta strategiskt för ett hållbart, långsiktigt och globalt stöd till Ukraina och för en tydlig dialog med partner kring de bredare konsekvenserna av Rysslands aggression. Genomförandet av handlingsplanen är en viktig del av detta arbete.

Handlingsplanen presenterades av EEAS inför FAC i juni 2022. Den behandlar områden som tryggad livsmedelsförsörjning, energi, råvaror, makroekonomiska risker och kampen om narrativ. Åtgärderna innefattar aktivt engagemang med partnerländer för att visa på EU:s positiva erbjudande, strategisk kommunikation samt uppmärksammande av unionens globala engagemang för fred och utveckling.

Arbetet med partnerskap och engagemang med tredjeländer är mångfasetterat. Det krävs tid och kraft för att det ska bli rätt. Vi behöver lyssna in och bemöta våra partner som jämlika. EU måste visa förmåga att engagera sig på flera fronter samtidigt för att säkerställa fortsatt internationellt stöd för Ukrainas självständighet, suveränitet och territoriella integritet i enlighet med FN-stadgan.

EU:s erbjudande till våra partnerländer bör stärkas bland annat genom att kopplingarna mellan säkerhetspolitik, bistånd och handel förbättras.

Global Gateway har här en central roll i att synliggöra EU:s erbjudande. Det indopacifiska utrikesministerforumet, som anordnas i Stockholm den 13 maj, blir ett viktigt tillfälle att lyfta fram det tjugotal prioriterade projekt inom ramen för Global Gateway som har bäring på regionen.

EU behöver även stärka sin strategiska kommunikation och förmågan att motarbeta otillbörlig informationspåverkan, såväl i Bryssel som på landnivå. Sverige har varit pådrivande för att EEAS ska inrätta en särskild task force för Afrika inom sin avdelning för strategisk kommunikation. Förslaget har fått brett stöd av medlemsstaterna, och dialog pågår med institutionerna för att föra frågan i mål.

EU-delegationerna bör också ges ökad kapacitet att kommunicera strategiskt och att proaktivt motarbeta otillbörlig informationspåverkan. EU:s engagemang behöver anpassas till den lokala kontexten för att få genomslag, vilket ger EU-delegationerna en nyckelroll. Det finns goda exempel från bland annat Nigeria, där en omfattande analys ligger till grund för fortsatt dialog.

Anf. 31 LINNÉA WICKMAN (S):

Tack för dragningen! För att man på lång sikt globalt ska kunna säkerställa ett uthålligt stöd för Ukraina och mot Rysslands aggression är det helt centralt att vi säkerställer att auktoritära stater som Ryssland och Kina inte får möjlighet att exploatera det som kanske ofta kan vara misstro men också förstås desinformation gentemot en hel del västländer.

Jag vill i denna fråga och utifrån den handlingsplan man arbetar med på området, som är otroligt viktig, fråga hur utrikesministern ser på den tydliga utvecklingen att man från det globala syd uttrycker en stark oro för att västvärlden generellt – något som också Sverige tydligt uttryckt i sin egen biståndspolitik – lägger om biståndspolitiken och kommer att fokusera på närområdet. Detta kan i sin tur vara helt kontraproduktivt i strävan att trycka tillbaka auktoritära staters arbete mot demokrati och mänskliga rättigheter, som det ju ytterst handlar om.

Det här visar tydligt hur världen hänger ihop. Utifrån detta viktiga strategiska område skulle det vara intressant att höra utrikesministern utveckla sitt svar lite.

Anf. 32 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Ordförande! Jag tackar för frågan.

Jag ska börja med att säga att en viktig pelare i EU:s arbete med att bemöta narrativet från auktoritära stater, inte minst Ryssland, är att arbeta med en praktisk, framåtlutad approach gentemot länderna i det globala syd.

Jag är lite motståndare till begreppet det globala syd, som innebär att man klumpar ihop ett mycket stort antal länder under samma hatt fast de egentligen har rätt lite gemensamt. Det blir väldigt små stater tillsammans med Indien, vilket inte är riktigt rimligt, men det är en annan diskussion.

Poängen är att Global Gateway-strategin, som EU nu presenterar, har ett flertal parallella syften som jag gärna redogör för inför nämnden: att främja samverkan mellan utrikespolitik, handel och utvecklingssamarbete så att EU:s samlade engagemang i partnerländerna synliggörs bättre, att främja konnektivitet, demokratiska värderingar, hållbar utveckling och digital och grön omställning i utvecklingsländer – allt sådant som det finns

ett intresse av att samverka kring, att bidra till europeiska investeringar i infrastruktur, energi, transport, digitalisering, hälsa, utbildning och forskning samt att stärka EU som en global aktör genom samarbeten och investeringar som motverkar andra stormakters inflytande och aktiviteter i de utvalda regionerna.

Huvudfokuset i strategin ligger på Afrika, Latinamerika, Centralasien, Aseanländerna, västra Balkan och södra grannskapet. Det är med andra ord väldigt brett.

Sedan tycker jag att det är betydelsefullt att man för samtal, vilket jag hela tiden gör med representanter för de länder som Linnéa Wickman och jag gemensamt benämner som det globala syd, och att man då lyfter fram vad Rysslands krig i Ukraina faktiskt är, nämligen ett gammalt gott kolonialkrig, ingenting annat. Det är ett imperiebyggande där det plockas in narrativ om att det finns en rätt för större stater att bestämma vilka stater som ska ingå i deras intressesfär.

Detta är något som många av staterna i det globala syd har erfarenhet av, och jag märker att när man pratar om det på det viset får det en del saker att börja snurra hos dessa länder när det gäller vad som egentligen pågår i Ukraina. Det ryska narrativet att det är väst och USA som är aktiva i Ukraina för att attackera Ryssland är naturligtvis fullständigt felaktigt i sig, men att motverka det genom att hålla fram vad kriget faktiskt handlar om tycker jag har varit verkningsfullt. Jag tycker att vi från både Sveriges och EU:s sida borde arbeta mer på det viset gentemot de länder vi har som partner.

Det var vad jag hade att säga om denna fråga konkret.

Anf. 33 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går över till dagordningspunkt 6, Övriga frågor.

Anf. 34 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Ordförande! I anslutning till rådsmötet anordnas en frukost med Europarådets generalsekreterare och Islands utrikesminister inför Europarådets toppmöte i Reykjavik den 16–17 maj. Utrikesministrarna kommer även att ha en informell lunch med Georgiens utrikesminister.

Inom ramen för ordförandeskapet kommer Sverige även i anslutning till FAC att leda ett samarbetsråd mellan EU och Uzbekistan i den höga representantens ställe.

Anf. 35 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi tackar utrikesministern med medarbetare för denna gång i EU-nämnden och önskar lycka till på det ministerråd som finns att se fram emot.

Anf. 36 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Tack, ordförande, och trevlig helg till nämndens ledamöter, när den kommer.

§ 2 Jordbruks- och fiskefrågor
Landsbygdsminister Peter Kullgren
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 20 mars 2023
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 25 april 2023

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar landsbygdsminister Peter Kullgren med medarbetare välkomna.

Vi börjar med återrapporten. Finns det något att tillägga muntligt utöver det skriftliga?

Anf. 38 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Nej, men vi kan svara på frågor.

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor.

Då går vi över till lagstiftningsöverläggningar och dagordningspunkt 3, Förordningen om certifiering av koldioxidupptag: aspekter som rör jordbruk och skogsbruk. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 40 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Herr ordförande! Den 30 november 2022 presenterade kommissionen ett förslag till frivilliga certifieringsramverk för upptag och infångning av koldioxid. Förslaget omfattar carbon farming, lagring av kol i produkter och permanent lagring genom tekniska åtgärder såsom bio-CCS.

Förhandlingarna inleddes i rådsarbetsgruppen för miljö i februari och väntas fortsätta under det spanska ordförandeskapet. Certifieringsramverket har diskuterats i miljørådet under mars.

Regeringen stöder EU-kommissionens ambition att utveckla ett effektivt regelverk för certifiering av upptag och infångning av koldioxid. För regeringen är det dock viktigt att det fungerar som ett klimatinstrument som tar sikte på långsiktig klimatnytta. Ur ett jordbruks- och skogsnäringssperspektiv är det därför viktigt att ett nytt certifieringsramverk inte motverkar målen i livsmedelsstrategin eller en växande bioekonomi baserad på ökad tillgänglighet för råvaror.

Regeringen avser att framöver verka för att delegerade akter med bäring på förslaget inte ska innehålla ny detaljlagstiftning, i synnerhet kopplat till hållbarhetskriterier och krav som behöver anpassas till regionala förhållanden.

Under rådsmötet kommer Sverige som ordförande att öppna för en diskussion om vilka aspekter av ett kommande certifieringsramverk som är viktigast för att ramverket ska skapa långsiktig klimatnytta och samtidigt gynna innovation och ökad konkurrenskraft för EU:s jordbruks- och skogsnäring.

Med anledning av det nuvarande ordförandeskapet avser regeringen inte att framföra någon ståndpunkt på själva mötet.

Anf. 41 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Denna fråga har varit uppe tidigare, och regeringen står fortfarande bakom den svenska ståndpunkt som det överlagts om tidigare. Med anledning av detta står jag fortfarande bakom den avvikande ståndpunkt som vi anmälde då.

Anf. 42 REBECKA LE MOINE (MP):

Ordförande! Jag tackar landsbygdsministern för dragningen.

Vi står också fortfarande bakom den tidigare anmälda avvikande ståndpunkten. Jag vill betona att det nya certifieringsramverket inte på något sätt får motverka funktionella ekosystem där internationella avtal om biologisk mångfald måste uppfyllas. EU:s rättsakter på naturområdet måste också följas.

Anf. 43 MATILDA ERNKRANS (S):

Först har jag en fråga som handlar om behandlingen av detta ärende. I underlaget till EU-nämnden står det när det gäller den fortsatta behandlingen av ärendet att regeringen gör bedömningen att en allmän inriktning inte förväntas nås under det svenska EU-ordförandeskapet. Min fråga är: Varför inte?

Det är en riktlinjedebatt som hanteras på detta ministerråd och denna dagordning, men det är processer och förhandlingar som pågår i många olika forum. Därför skulle jag vilja ställa ytterligare några frågor. Hur ser regeringen på definitionen av kolinlagring? Utifrån vårt perspektiv är det viktigt att se till att den inte blir för begränsad.

Det skulle också vara intressant att höra hur regeringen ser på finansieringslösningarna. Nu pratar vi inte om huruvida det ska finansieras via EU-budgeten eller inte, men insatser inom detta område kan finansieras på olika sätt. Det skulle vara intressant att höra hur regeringen ser på detta, så att man inte låser fast sig vid ett visst system som gör att man i slutändan inte kan få ut tillräckligt med effekt när det gäller dessa områden.

Detta var lite frågeställningar till statsrådet i denna fråga.

Anf. 44 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Vi kan börja med varför det inte blir ett beslut. Det är en fråga som hanteras av miljørådet, men jag vet inte vad bedömningen är eller hur arbetet har fortskridit i detalj i miljørådet.

I jordbruks- och fiskerådet kommer vi, såsom också togs upp på förra EU-nämnden, att belysa och ge möjlighet till jordbruks- och fiskeriministern att diskutera de aspekter av förslagen som kan påverka eller ha bäring på jordbruks- eller fiskerisektorn. Men vi äger inte själva behandlingen.

Sedan delar vi ståndpunkten att lagstiftningarna inte bör bli alltför detaljerade. Precis som jag nämnde inledningsvis kan det handla om kolinlagring i produkter och om andra tekniska delar.

Anf. 45 Departementssekreterare MAGNUS NIKLASSON:

När det gäller finansieringslösningar som det frågades om och att inte låsa fast sig är det ett certifieringsramverk, och det finns egentligen inte

något tydligt skrivet om hur det kommer att användas och precis hur det ska finansieras. Det är fortfarande öppet, men det finns marknadsbaserade lösningar redan i dag. Det som har sagts är att man inte vill låsa fast sig vid någon särskild lösning.

När det gäller varför man inte räknar med att komma i mål är det en komplicerad akt, och man räknar med att behöva ta det i lite olika steg.

När det gäller permanent lagring som exempelvis bio-CCS är det enkla, medan carbon farming helt enkelt är tekniskt svårt.

Anf. 46 MATILDA ERNKRANS (S):

Jag har fortfarande en fråga. Vi är i EU-nämnden nu och inte i miljö- och jordbruksutskottet, där man kanske har mer initierad kunskap. Min fråga gäller finansieringen. Ni menar alltså att det i alla fall inte finns något i detta som skulle begränsa medlemsstaters möjligheter att bidra med finansiering för att få det att fungera så småningom. Finns det ingenting just nu som man diskuterar?

Anf. 47 REBECKA LE MOINE (MP):

Med inspiration från Matilda Ernkrans vill också jag ställa en fråga. Enligt IPCC:s rapport är naturbaserade klimatlösningar det mest effektiva och snabbaste sättet att här och nu på kort sikt binda växthusgaser. Är det någonting som ni kommer att utgå ifrån i certifieringssystemet?

Anf. 48 Departementssekreterare MAGNUS NIKLASSON:

När det gäller frågan om finansieringslösningar finns det inga sådana begränsningar i förslaget.

När det gäller hur ökad inlagring ska nås enligt den överlagda ståndpunkten trycker man på att det ska vara ett långsiktigt, klimatteffektivt instrument. Det är viktigt att det inte motverkar utvecklingen av bioekonomin och substitutionen av fossilbaserade material. Det är vad man trycker på i ståndpunkten.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar att Vänsterpartiet har anmält en avvikande ståndpunkt och att Miljöpartiet har anmält en avvikande ståndpunkt i enlighet med tidigare avvikande ståndpunkter. I övrigt kan jag konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Nästa punkt är dagordningspunkt 4 under Icke lagstiftande verksamhet, Strategiska planer inom den gemensamma jordbrukspolitiken, lägesrapport. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 50 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Den nya gemensamma jordbrukspolitiken började gälla i januari i år. Det finns redan nu skäl att diskutera genomförandet av de strategiska planerna på EU-nivå.

Den nya politiken innebär utöver införandet av strategiska planer med ett ökat fokus på resultat och målstyrning även en utveckling mot högre miljö- och klimatambitioner. Det handlar om införandet av social konditionalitet för att kunna ta del av stöden samt digital markuppföljning som för medlemsstaterna kan innebära vissa utmaningar.

En annan svårighet är att hantera ett nytt omvärldsläge och en förändrad situation för jordbrukssektorn jämfört med när de strategiska planerna togs fram och beslutades. Därför finns det ett behov i många medlemsstater att göra justeringar av planerna. Kommissionens roll i den processen är central.

EU-kommissionen kommer vid mötet att göra en samlad redovisning av medlemsstaternas strategiska planer och förväntas även lyfta fram frågor som man ser behöver beaktas i det fortsatta arbetet.

Diskussionen vid rådet kommer att utgå från ordförandeskapets frågor som handlar om viktiga lärdomar från införandet och vad som kan göras ytterligare på kort och lång sikt för att underlätta genomförandet av nya CAP.

Regeringen står bakom ordförandeskapets arbete för att följa upp införandet av den nya jordbrukspolitiken. Det finns ett värde i att få en samlad bild av de olika strategiska planerna och samtidigt fånga upp utmaningar som medlemsstaterna och EU-kommissionen möter vid genomförandet och hur dessa på bästa sätt kan hanteras.

Anf. 51 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Utifrån hur ståndpunkten är formulerad och det statsrådet säger här: Är det så att Sverige inte tänker bidra i diskussionen med vad vi har dragit för lärdomar eller vad vi tycker att man kan förbättra på kort och lång sikt? Det kan jag i så fall tycka är beklagligt.

Vi vet väl redan nu när det gäller EU:s jordbrukspolitik att vi inte riktigt har fått till att det genererar den gröna omställning som vi som vi skulle behöva. Här menar jag att Sverige som land skulle kunna ha mycket att bidra med i EU-samarbetet.

Man får tolka den svenska ståndpunkten som att Sverige inte kommer att ta den möjligheten att bidra på i varje fall det här ministerrådsmötet om jag har förstått det rätt.

Anf. 52 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Det är klart att Sverige ska bidra. Men som ordförandeland har vi fler möjligheter. Vi leder exempelvis den ständiga jordbrukskommitténs arbete. Vi har många dialogpunkter där vi framför svenska ståndpunkter.

Om man tittar på de två frågor som ställs gäller den första viktiga lärdomar från införandet av de strategiska planerna. Där konstaterar vi att det nya regelverket innebär att nya krav ställs på medlemsstaterna om uppföljning och rapportering, vilket har varit utmanande. Det bör vi säkra upp system för.

Vi har också sett utmaningar från svensk sida i fråga om hur de ettåriga miljöersättningarna på ett bra sätt ska integreras i it-systemen och hur sena ändringar påverkar möjligheten att betala ut rätt stöd i rimlig tid. Det har också varit svårt att göra förhandsbedömningar av anslutningen till nya och förändrade stöd.

Den andra frågan gäller vad som kan göras på kort och lång sikt. Där är vår linje att införandet av digital markuppföljning och grundvillkor för konditionalitet är särskilt utmanande. Sverige ser fram emot en förståelse för utmaningarna från kommissionens sida och en flexibilitet som gör det möjligt att införa nyheterna på ett bra sätt.

Det innebär en rimlig belastning på stödmyndigheterna och stödmottagarna och inte onödigtvis innebär att andra målsättningar inom den gemensamma jordbrukspolitiken försvåras. Sverige hoppas också på en flexibilitet från kommissionens sida vad gäller möjligheten att göra programändringar.

Anf. 53 MATILDA ERNKRANS (S):

Det är det talade ordet som gäller i EU-nämnden. Vi hade inte fått ett skriftligt underlag om hur regeringen ser på de frågeställningar som kommer upp på ministerrådet, men nu har vi fått ett muntligt underlag.

Jag kan bara säga att det gör det väldigt svårt att vid sittande bord värdera om vi tycker att det är rimligt eller inte. Det måste jag säga. Jag vet att det var information i går i miljö- och jordbruksutskottet. Jag vet att vi socialdemokrater förde fram att vi tycker att Sverige kan ta en mer aktiv roll för att se till att EU:s jordbrukspolitik genererar den gröna omställning som krävs.

Jag hör vad statsrådet säger. Vad ska man säga? Man får väl hoppas på att det blir tydligare ståndpunkter när vi har passerat EU-ordförandeskapet så att vi kan hantera dem på ett rimligt sätt både i utskott och i EU-nämnd. Nu känns det som att man gömmer sig lite bakom ordförandeskapet. Jag stannar där. Det får bli så den här gången.

Anf. 54 ORDFÖRANDE:

Då kan jag konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går till dagordningspunkt 5, Slutsatserna om bioekonomins möjligheter mot bakgrund av de nuvarande utmaningarna, med särskild tonvikt på landsbygdsområden. Det är en beslutspunkt.

Anf. 55 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

De senaste månaderna har vi haft flera tillfällen att diskutera framtagandet av rådsslutsatser om bioekonomi i både miljö- och jordbruksutskottet och här i EU-nämnden. Jag hoppas att de har varit lika värdefullt för er som för mig.

Rådsslutsatserna har tagits fram på initiativ av ordförandeskapet. För regeringen har det varit en viktig möjlighet att sätta ljuset på betydelsen av en hållbar växande bioekonomi. Bioekonomin har potential att hantera en rad utmaningar. Det gäller allt från klimat och miljö till att skapa jobb och tillväxt i hela landet.

Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina har ytterligare betonat vikten av att Europa ställer om till fossilfri energi och stärker sin försörjningsförmåga. Jag är därför glad att vi på jordbruks- och fiskerådsmötet nästa vecka kommer att kunna anta det förslag till rådsslutsatser som nu ligger på bordet.

Som ordförande kan vi vara nöjda med att vi förhandlat fram ett förslag som medlemsstaterna kan stå bakom. För svensk del kan vi vara nöjda med att bioekonomin har fått ökat fokus inom unionen och att rådsslutsatserna lyfter fram fler för Sverige viktiga frågor.

Det gäller inte minst, som jag nämnde i inledningsvis, bioekonomins viktiga roll för att hantera aktuella och kommande utmaningar. Men det är också viktigt att rådsslutsatserna betonar behovet av bättre samordnad po-

litik som stöttar bioekonomins utveckling och som tar till vara på regionala och lokala skillnader.

Dessutom har vi tydligare breddat diskussionen om bioekonomi genom att sätta särskild fokus på landsbygden. Regeringen ser därför inga hinder att stötta ordförandeskapet. Regeringen avser att ställa sig bakom rådsslutsatserna.

Anf. 56 STAFFAN EKLÖF (SD):

Herr ordförande! Jag ville bara ta tillfället i akt att gratulera ministern till ett gott initiativ. Jag hoppas att regeringen rör det i hamn på nästa möte.

Anf. 57 MATILDA ERNKRANS (S):

Det var överläggning i miljö- och jordbruksutskottet den 16 mars om rådsslutsatserna.

Min första fråga är: Har det som man överlade i miljö- och jordbruksutskottet arbetats in i rådsslutsatserna? Vad är det som har förändrats under den här tiden?

Min andra fråga är: Är det de här rådsslutsatserna som kommer att antas, eller pågår det fortfarande förhandlingar? Jag börjar där, och så får jag återkomma.

Anf. 58 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Jag avvaktar tills statsrådet har svarat på Matilda Ernkrans fråga.

Anf. 59 REBECKA LE MOINE (MP):

Jag vet inte om det under en beslutspunkt är möjligt att upprepa en avvikande ståndpunkt som har getts tidigare. Jag får nickningar. Då vill jag absolut göra det.

Vi är positiva till att man tar fram en politik om hållbar cirkulär bioekonomi. Men bara för att det är bioekonomi betyder inte det att det är hållbart för att den är biobaserad. Vi måste minska det totala uttaget och bygga en hållbar cirkulär bioekonomi som också innefattar respekt och hänsyn till urfolks rättigheter, motståndskraft mot klimatförändringar, rent vatten, ren luft, rika odlingsjordar och kulturella och sociala nyttor.

Vi menar att rådsslutsatserna och den svenska ståndpunkten saknar väsentliga delar för att komma dit. Det saknas också hänvisningar till flera väldigt väsentliga och centrala direktiv. Det gäller till exempel strategin för biologisk mångfald, skogsstrategin, Farm to Fork, Montreal-Kunming-avtalet, klimatlagen med mera.

Vi menar att det inte på något sätt är en garant för att det är hållbart. Vi måste också se till att det totala resursslukandet minskar. Det vill jag göra ett tydligt medskick om.

Anf. 60 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Rådsslutsatser antas som ni vet med enhällighet. Alla medlemsstater måste därmed vara överens. Förslaget har passerat den särskilda jordbrukskommittén. Där är alla medlemsstater överens.

Vi kan konstatera att dagordningspunkten är en så kallad falsk B-punkt, vilket innebär att det inte finns några utestående frågor, men att ministrarna

kan lyfta fram vissa aspekter om slutsatserna på mötet. Vi har mycket goda förhoppningar att det kommer att gå igenom nästa vecka.

Fråga om turena fram och tillbaka efter MJU lämnar jag över.

Anf. 61 Departementssekreterare LINDA REINHOLDSSON:

Det har varit fokus på att hantera ett antal frågor för att få igenom det med medlemsstaterna. Det har framför allt gällt olika syn på bioteknologi och biobaserad gödsel. Det har också gällt ett behov av att tydligare lyfta in miljöaspekterna.

Vi har fokuserat på att försöka hitta en lösning som alla kan stå bakom. Det är de förändringar som framför allt har skett. Sedan finns det en del mindre saker som vissa medlemsstater har sett som viktiga perspektiv.

Anf. 62 MATILDA ERNKRANS (S):

På miljö- och jordbruksutskottets sammanträde lämnades en gemensam avvikande ståndpunkt från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Centerpartiet. Eftersom det här är en beslutspunkt – vi ska säga ”ja” eller ”nej” till rådsslutsatserna – vill jag säga att Socialdemokraterna delar regeringens bedömning att det är angeläget att rådsslutsatserna antas på jordbruks- och fiskerådets möte. Men vi står självklart kvar vid vår avvikande ståndpunkt, som redovisades i miljö- och jordbruksutskottet, i de delar som inte riktigt och till fullest finns med i rådsslutsatserna.

Jag tänker mest på det som vi tryckte på där, det vill säga att det borde vara tydligt i rådsslutsatserna att en ökad produktion av bioenergi, som biodrivmedel och biogas, stärker den europeiska försörjningsförmågan och energisäkerheten. För att man ska kunna få en snabb utfasning av fossila bränslen krävs en god tillgång till förnybara alternativ. Det måste också vara tydligt att man genom att använda biobaserade råvaror kan ersätta oljebaserade och fossila drivmedel och material för att skapa större cirkularitet, jobb, hållbar tillväxt och ökad försörjningsförmåga i hela EU.

Nu läste jag bara upp delar av vår avvikande ståndpunkt, men vi tycker som sagt att rådsslutsatserna kan antas. Vi delar regeringens bedömning. Men vi vidhåller den avvikande ståndpunkten, som vi lämnade tillsammans med Vänsterpartiet och Centerpartiet, i de delar som inte finns med i rådsslutsatserna.

Vi får höra hur Vänstern och Centern ser på det som sades i miljö- och jordbruksutskottet och de rådsslutsatser som nu ligger på bordet.

Anf. 63 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Jag tackar statsrådet för svaret.

Jag instämmer i det som Matilda Ernkrans framförde angående den gemensamma avvikande ståndpunkten från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Centerpartiet.

Under överläggningen i miljö- och jordbruksutskottet hade Vänsterpartiet dessutom en egen avvikande ståndpunkt som handlade om att det behövs ett EU-regelverk som värnar effektiv resursanvändning samt långsiktigt resilienta och friska skogsekosystem med hög biologisk mångfald. Det är något jag vill att statsrådet lyfter upp, och om någon annan i rådet lyfter upp det i rådet vill jag att Sverige ställer sig bakom det. Jag står alltså bakom även denna avvikande ståndpunkt.

Anf. 64 MALIN BJÖRK (C):

Ordförande! Jag vill bara meddela att även Centerpartiet står bakom de delar där rådsslutsatserna inte lever upp till det som vi hade en avvikande ståndpunkt om tidigare. Vi ansluter oss till det som Matilda Ernkrans sa, det vill säga en avvikande ståndpunkt i de delarna.

Anf. 65 ORDFÖRANDEN:

Vill statsrådet tillägga något? Nej.

Jag konstaterar att det finns avvikande ståndpunkter från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Centerpartiet i enlighet med vad som framfördes i miljö- och jordbruksutskottet den 16 mars. Det finns en särskild avvikande ståndpunkt från Vänsterpartiet, vilket Ilona Szatmári Waldau redogjorde för här. Även Miljöpartiet har en avvikande ståndpunkt i enlighet med vad som framfördes i utskottet men också med det som Rebecka Le Moine sa här EU-nämnden.

I övrigt kan jag konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går över till dagordningspunkt 6, Marknadssituationen, särskilt efter invasionen av Ukraina.

Anf. 66 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! Ordförandeskapet har valt att lägga till en ordinarie dagordningspunkt på jordbruksrådet om utvecklingen av marknadssituationen. Ett avgörande skäl för detta är att några medlemsstater ensidigt har infört importstopp av jordbruksprodukter från Ukraina. Skälet är den påverkan importen haft på priser på jordbruksråvaror i berörda medlemsstater.

EU-kommissionen poängterar vikten av gemensam ansats. EU-kommissionen har sedan tidigare beslutat om stöd till Polen, Rumänien och Bulgarien med medel från jordbruksreserven.

EU-kommissionen träffade berörda grannländer till Ukraina, det vill säga Polen, Ungern, Slovakien, Bulgarien och Rumänien, samt Ukraina den 19 april, och utifrån det mötet skickades ett pressmeddelande ut. Där konstaterades att EU-kommissionen kommer att presentera ett andra stödpaket om 100 miljoner euro på jordbruksområdet på måndag. Ukrainsk export av spannmål genom solidaritetskorridoren ska underlättas. Diskussionen kommer att fortsätta, och fler åtgärder kan komma. Allt detta är under förutsättning att länderna tar bort importstoppen.

Under denna dagordningspunkt kommer även tre övriga frågor att behandlas.

Det finns en övrig fråga från Polen med stöd från flera medlemsstater om nödvändiga åtgärder för att motverka negativa effekter av solidaritetskorridorerna. Det finns en annan övrig fråga från Slovakien om gemensamma uppköp av ukrainska spannmål i biståndssammanhang samt en tredje övrig fråga från Litauen med stöd från Lettland om situationen i mejerisektorn.

Regeringen står bakom ordförandeskapets arbete för att följa upp marknadssituationen, särskilt utvecklingen efter införandet av vissa medlemsstaters ensidiga importstopp av jordbruksprodukter från Ukraina. Det är angeläget att tydliggöra situationen i berörda medlemsstater och

finna alternativ från EU-kommissionens sida som kan underlätta för berörda jordbrukare samtidigt som importrestriktionerna hävs.

En viktig aspekt för ordförandeskapet är att det finns enighet inom EU vad gäller situationen i Ukraina och att lämpliga åtgärder vidtas för att underlätta för jordbruket i Ukraina.

Anf. 67 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Det här är på ett sätt en intressant fråga. Det är viktigt att Ukraina får ut sitt spannmål till en behövande värld. Det är viktigt att Ukraina får en ekonomi som gör att man har större möjligheter att stå emot den ryska invasionen. Samtidigt klagar jordbrukare i de närliggande länderna.

Jag tycker att det som statsrådet nämnde var intressant, det vill säga att det fanns ett förslag om att det skulle köpas in för biståndsändamål. Vi vet ju att vi just nu har en svältande värld och att livsmedelspriserna ökar. Det här var ett intressant förslag. Vi måste se till att vi använder biståndet så att jordbruksprodukter kommer till de länder som har drabbats väldigt hårt av de höga livsmedelspriserna och som har människor som svälter.

Anf. 68 ELIN NILSSON (L):

Ordförande! Jag vill ta upp importstoppen. En av de viktigaste uppgifterna för EU just nu är att bana väg för ett framtida ukrainskt EU-medlemskap. Där är tillgången till den inre marknaden väldigt viktig, och det är ett steg som redan har aktualiserats. Man kan ställa sig frågan hur det här ska fungera om vissa EU-länder nu agerar stick i stäv med det.

Jag vill fråga statsrådet hur regeringen i rollen som ordförande i jordbruksrådet kommer att markera vikten av att EU:s exklusiva kompetens på handelsområdet upprätthålls och att ensidiga åtgärder som denna inte accepteras.

Skulle statsrådet kunna utveckla något om det?

Anf. 69 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Det är en berättigad fråga. Man kan också fundera över hur det är möjligt för enskilda medlemsstater att införa ensidiga handelsrestriktioner.

EU-kommissionen har en nära dialog med de berörda medlemsstaterna och Ukraina och har utrett åtgärder för att komma till rätta med det här. EU-kommissionen poängterar ju vikten av en gemensam EU-ansats. Det synes från EU-kommissionens förslag till åtgärder att enskilda medlemsstater inte kan införa ensidiga handelsåtgärder med hänvisning till den gemensamma handelspolitiken.

Jag kan också informera nämnden om att jag har berett utrymme för Ukrainas jordbruksminister att vara med under detta.

Anf. 70 ORDFÖRANDE:

Mycket bra!

Anf. 71 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Jag skulle vilja få svar på min fråga om det jag tyckte att statsrådet kort tog upp, nämligen ett förslag om att köpa in ukrainskt spannmål och använda som bistånd.

Anf. 72 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Det var en anmäld övrig fråga som en medlemsstat vill lyfta upp. Det är därför lite tidigt i processen, vilket jag hänvisade till när jag sa att frågan kommer att föras upp.

I nuläget finns inte någon ståndpunkt, utan vi får se vad vi kommer fram till i diskussionen. Om det skulle bli aktuellt med någon ytterligare del återkommer vi hit.

Anf. 73 MALIN BJÖRK (C):

Ordförande! Jag ville egentligen bara hänga på den fråga som statsrådet tidigare fick av Liberalerna om vikten av att betona att de ensidiga importhindren måste upphöra då de bryter mot EU-fördraget. Jag ville bara framföra att det är viktigt att driva den linjen.

Anf. 74 ORDFÖRANDE:

Har statsrådet något mer att tillägga? Nej.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går över till dagordningspunkt 7, Studie om unionens situation och alternativ i fråga om införsel, utvärdering, produktion, utsläppande på marknaden och användning av biologiska bekämpningsmedel som är ryggradslösa djur.

Statsrådet får verkligen utveckla detta som är en informationspunkt. Vi är idel öra.

Anf. 75 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Detta är som sagt en övrig fråga, så jag finns tillgänglig om det finns frågor.

Anf. 76 STAFFAN EKLÖF (SD):

Herr ordförande! Tack, ministern, för möjligheten! Jag vill bara påminna om det medskick som Sverigedemokraterna hade på miljö- och jordbruksutskottets möte. Vi önskar att Sverige framför att en EU-gemensam lagstiftning inte är önskvärd men att alla medlemsstater bör uppmuntras att ha en nationell lagstiftning som innebär prövning, riskbedömning och övervakning av eventuell spridning av organismerna.

Anf. 77 ORDFÖRANDE:

Har statsrådet Kullgren något att tillägga? Nej.

Vi noterar att Sverigedemokraterna har framfört detta.

Därmed tackar vi för informationen. Vi har nu kört igenom hela programpunkten med statsrådet Peter Kullgren och medarbetare. Vi tackar för det och önskar lycka till på interpellationsdebatten som enligt uppgift lär börja om två minuter.

Jag önskar alla en trevlig helg.

Innehållsförteckning

§ 1 Utrikesfrågor	1
Anf. 1 VICE ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	1
Anf. 3 VICE ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	1
Anf. 5 VICE ORDFÖRANDEN	1
Anf. 6 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	2
Anf. 7 LINNÉA WICKMAN (S).....	3
Anf. 8 MALIN BJÖRK (C).....	4
Anf. 9 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	4
Anf. 10 MARKUS WIECHEL (SD).....	5
Anf. 11 MAGNUS BERNTSSON (KD).....	5
Anf. 12 REBECKA LE MOINE (MP).....	5
Anf. 13 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	5
Anf. 14 LINNÉA WICKMAN (S).....	7
Anf. 15 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	8
Anf. 16 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	8
Anf. 17 VICE ORDFÖRANDEN	8
Anf. 18 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	8
Anf. 19 VICE ORDFÖRANDEN	9
Anf. 20 MALIN BJÖRK (C).....	10
Anf. 21 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	10
Anf. 22 REBECKA LE MOINE (MP).....	11
Anf. 23 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	11
Anf. 24 MALIN BJÖRK (C).....	12
Anf. 25 VICE ORDFÖRANDEN	12
Anf. 26 JOHN WIDEGREN (M)	13
Anf. 27 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	13
Anf. 28 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	13
Anf. 29 VICE ORDFÖRANDEN	14
Anf. 30 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	14
Anf. 31 LINNÉA WICKMAN (S).....	15
Anf. 32 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	15
Anf. 33 VICE ORDFÖRANDEN	16
Anf. 34 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	16
Anf. 35 VICE ORDFÖRANDEN	16
Anf. 36 Utrikesminister TOBIAS BILLSTRÖM (M).....	16
§ 2 Jordbruks- och fiskefrågor	17
Anf. 37 ORDFÖRANDEN.....	17
Anf. 38 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	17
Anf. 39 ORDFÖRANDEN.....	17
Anf. 40 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	17
Anf. 41 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	18
Anf. 42 REBECKA LE MOINE (MP).....	18
Anf. 43 MATILDA ERNKRANS (S).....	18
Anf. 44 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	18
Anf. 45 Departementssekreterare MAGNUS NIKLISSON	18
Anf. 46 MATILDA ERNKRANS (S).....	19

Anf. 47 REBECKA LE MOINE (MP).....	19	2022/23:37
Anf. 48 Departementssekreterare MAGNUS NIKlasson	19	21 april
Anf. 49 ORDFÖRANDEn.....	19	
Anf. 50 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	19	
Anf. 51 MATILDA ERNKRANS (S).....	20	
Anf. 52 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	20	
Anf. 53 MATILDA ERNKRANS (S).....	21	
Anf. 54 ORDFÖRANDEn.....	21	
Anf. 55 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	21	
Anf. 56 STAFFAN EKLÖF (SD)	22	
Anf. 57 MATILDA ERNKRANS (S).....	22	
Anf. 58 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	22	
Anf. 59 REBECKA LE MOINE (MP).....	22	
Anf. 60 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	22	
Anf. 61 Departementssekreterare LINDA REINHOLDSSON	23	
Anf. 62 MATILDA ERNKRANS (S).....	23	
Anf. 63 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	23	
Anf. 64 MALIN BJÖRK (C).....	24	
Anf. 65 ORDFÖRANDEn.....	24	
Anf. 66 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	24	
Anf. 67 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	25	
Anf. 68 ELIN NILSSON (L).....	25	
Anf. 69 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	25	
Anf. 70 ORDFÖRANDEn.....	25	
Anf. 71 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	25	
Anf. 72 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	26	
Anf. 73 MALIN BJÖRK (C).....	26	
Anf. 74 ORDFÖRANDEn.....	26	
Anf. 75 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	26	
Anf. 76 STAFFAN EKLÖF (SD)	26	
Anf. 77 ORDFÖRANDEn.....	26	